

3. Мескон М. Х. Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури ; пер. с англ. – 3-е изд. – М. : Вильямс, 2008. – С. 70.
4. Мостенська Т. Л. Менеджмент : підручник / Т. Л. Мостенська, В. О. Новак, М. Г. Луцький, М. А. Міненко. – К. : Сузір'я, 2007. – 690 с.
5. Тарасюк Г. М. Управління плануванням діяльності підприємства: теоретичні та прикладні аспекти : монографія / Г. М. Тарасюк. – Житомир : ЖДТУ, 2010. – 295 с.
6. Тарасюк Г. М. Моделювання продуктової програми підприємства харчової промисловості / Г. М. Тарасюк // Вісник Хмельницького нац. ун-ту. – Хмельницький, 2009. – № 3. – Т. 1 (129). – С. 138–142.
7. Хан Дитгер. ПИК. Стойностно-ориентированные концепции контроллинга / Хан Дитгер, Хунгенберг Харальд ; пер. с нем. под ред. Л. Г. Головача, М. Л. Лукашевича и др. – М. : Финансы и статистика, 2005. – 928 с.
8. Харчова та переробна промисловості в АПК України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://a7d.com.ua/novini/1093>

УДК 005.932:332.1

А. М. ТКАЧЕНКО, А. В. БАКУТА
Запорізька державна інженерна академія

ГОРИЗОНТАЛЬНА ІНТЕГРАЦІЯ ЛОГІСТИЧНИХ ФУНКЦІЙ ПІДПРИЄМСТВ РЕГІОНУ – СУЧАСНИЙ ШЛЯХ ІННОВАЦІЙНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Вивчено проблеми розвитку регіональної логістики. Розглянуто передумови виникнення нового напрямку в логістиці – глобальної логістики. Досліджено вплив процесів глобалізації на розвиток економік країн світу. Висвітлено необхідність розвитку логістичних комплексів певного регіону як первинного чинника на шляху до глобалізації логістики.

It was studied the problems of development of regional logistic. It was considered preconditions of appearing of a new direction in logistics (global logistics). It was explored the influence of processes of globalization for the development of countries's economies of the world. The necessity of development of logistic complexes of concrete region as primary factor on the way to the globalization logistic was reflected in the article.

Постановка проблеми. Сучасному етапу розвитку економіки притаманні процеси інтенсивної глобалізації та євроінтеграції, стрімкого розвитку інформаційних технологій, що підтримують менеджмент, прискорення формування регіональних ринків та зростання міжрегіональної та міжнародної конкуренції, формування мережевої економіки. Такі особливості розвитку економіки характеризуються зміною місця та ролі регіонів, а саме – перенесенням центру ваги у вирішенні більшості завдань з державного рівня на регіональний. Кожен регіон має максимально використовувати свій внутрішній потенціал на основі урахування його географічних, природних, історичних, економічних, екологічних, демографічних та інших особливостей, етнічних і культурних традицій для підвищення своєї конкурентоспроможності як в Україні, так і у світовому господарстві.

Ідеолог концепції нового регіоналізму М. Кітінг зазначає, що сьогодні новий регіоналізм не обмежується кордонами національного багатства, а відводить регіонам нові ролі у системі міжнародного поділу праці. Тому постає необхідність у пошуку нових підходів до управління регіональним розвитком, які враховуватимуть особливості розвитку основних галузей економіки регіону: спроможних істотно вплинути на активізацію виробничого процесу, підвищити конкурентоспроможність регіону в умовах загострення міжрегіональної та міжнародної конкуренції.

Сучасна глобалізація економічних відносин на світовому ринку, розвиток існуючих і створення нових міжнародних торгово-транспортних мереж, розвиток логістичної інфраструктури, експансія технологій підтверджують важливість для України існуючої проблеми – організації регіональних логістичних центрів (комплексів).

Досвід створення і експлуатації системи регіональних логістичних комплексів країнами Європи і США вказує на такі позитивні фактори: транспортні витрати скорочуються на 7–20 %, витрати на вантажно-розвантажувальні роботи і зберігання матеріальних ресурсів і готової продукції зменшуються на 15–30 %, загальні логістичні витрати скорочуються на 12–25 %, прискорюється оборотність матеріальних ресурсів на 20–40 %, і зменшуються запаси матеріальних ресурсів і готової продукції на 50–100 % [13, с. 30–37].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми регіонального розвитку економіки України досліджені в наукових працях багатьох вітчизняних вчених, зокрема О. Амоші, С. Бандура, П. Боршевського, І. Ваховця, З. Герасимчук, Б. Данилишина, М. Долішнього, С. Дорогунцова, Л. Зайцева, Ф. Заставного, В. Євдокимова, А. Єпіфанова, В. Куценко, А. Мазура, Ю. Макогона, Я. Олійника, М. Паламарчука, О. Паламарчука, В. Сивенка, О. Сологуб, В. Столярова, М. Тимчука, М. Фашевського та ін. Наукові здобутки вчених мають велике наукове і практичне значення.

Розвитку глобальної логістики присвячені праці таких учених, як Д. Бауерсокс і Д. Клос, С.В. Крижанський, Б. Сербін, В. Сергєєв, А. Гаджинський, М. Цісельські, Е. Голембська, Е. Янтон-Дроздовська, А.А. Кизим, Р.Д. Шульц, А. Вуд, П. Барон, Мерфі та ін.

Аспекти формування регіональних логістичних транспортно-розподільчих систем і проблеми розвитку логістичних комплексів досліджуються у наукових працях С.М. Бортника, Р.Р. Ларіної, Р.Г. Леонтьєва, О.М. Лопаткіна, В.І. Павлова, Т.А. Прокоф'євої, Є.М. Сича. Проблема ефективності логістичного обслуговування прив'язані роботи П.В. Нікітіна, В.І. Сергєєва.

Виділення невирішеної проблеми. Кількість робіт з проблемних питань глобальної логістики зростає, але дослідники приділяють обмежену увагу аспектам інтеграції управлінських логістичних рішень в процесі побудови комплексної системи господарської діяльності промислових підприємств на глобальному рівні. Необхідно виявити передумови виникнення та тенденції подальшого розвитку глобальної логістики як напрямку науки та практики. Потребує подальшого обґрунтування і дослідження системний підхід до формування і розвитку мережі логістичних комплексів в регіонах України.

Мета статті – дослідити вплив процесів глобалізації на розвиток національних економік, рівень використання концепції логістики в управлінні комплексним розвитком регіонів, значення для процесів глобалізації логістики передачі логістичних функцій підприємств регіональним логістичним комплексам. Визначити методологічні основи формування і розвитку мережі регіональних логістичних комплексів в Україні з позиції системного підходу.

Викладення основного матеріалу. На систему міжнародних економічних відносин, і водночас на розвиток національних економік справляють суттєвий вплив процеси глобалізації. Розгортання процесів глобалізації є однією з основних особливостей розвитку сучасного світового господарства. Процесам глобалізації супутні трансформційні процеси як в національних економіках країн світу, так і в економіках регіонів.

За визначенням О.М. Тридід [3, с. 451], глобалізація (англ. *globe* – земна куля) господарської діяльності – це процес посилення взаємозв'язку національних економік країн світу, що знаходить своє вираження в утворенні світового ринку товарів і послуг, фінансів; становленні глобального інформаційного простору, виході бізнесу за національні кордони через формування ТНК та розвитку глобальних макрологістичних систем.

Розвитку глобалізації господарської діяльності сприяють процеси, які відбуваються в сучасному світі:

– поглиблення співробітництва між країнами та посилення їх взаємозалежності, що є наслідком процесів інтернаціоналізації;

– науково-технічний прогрес, що змінює всю систему соціально-економічних відносин та підвищує технічний рівень організаційно-економічних відносин суб'єктів господарювання;

– виникнення проблем, які є глобальними для всього людства.

Процеси глобалізації мають свої, характерні ознаки, основними з яких є:

– взаємопроникнення та взаємозалежність національних економік, що сприяє формуванню міжнародних виробничих комплексів, глобальних макрологістичних систем;

– взаємозалежність фінансово-економічних систем країн світу, зростання фінансової єдності, розширення масштабів товарообігу та інтенсифікація процесів руху товарів, капіталів, трудових ресурсів;

– правове міждержавне регулювання глобальних проблем;

– стандартизація міжнародних економічних процесів.

Глобалізація господарської діяльності підприємств є незворотним процесом, проте вона має як позитивні, так і негативні наслідки.

Позитивні наслідки глобалізації:

– розробка нових інформаційних технологій, застосування яких дає змогу скорочувати час і витрати на трансакції, поліпшувати умови праці та життя;

– перехід на ресурсозаощаджуючі технології;

– більш оперативне та раціональне вирішення глобальних проблем;

– розширення економічних зв'язків країн;

– зростання інвестиційної активності;

– збільшення та прискорення руху товаропотоків.

Негативні наслідки глобалізації:

– зростання невизначеності та ризиковості діяльності суб'єктів господарювання;

– зростання взаємозалежності економік країн з причини формування системи міжнародного інтегрованого виробництва;

– посилення нерівномірності розвитку країн світу;

– посилення впливу розвинених країн на економічні, соціальні та політичні процеси країн, що розвиваються.

У сучасному світі глобалізація справляє домінуючий вплив на розвиток будь-якої держави. З одного боку, через розповсюдження інновацій у сфері технологій і менеджменту, активний обмін товарами, послугами, інвестиціями вона сприяє підвищенню ефективності функціонування національних економік, а з іншого – посилює нерівномірність, асинхронність та диспропорційність розвитку [3, с. 452–456].

Глобалізація чинить вплив фактично на усі сторони суспільно-економічного життя, що приводить до формування великої кількості транснаціональних компаній, які використовують глобальні логістичні ланцюги, їх розвитку сприяють міжнародні транспортно-експедиторські, фінансові посередники (банки, страхові компанії тощо), глобальні телекомунікаційні мережі та інші суб'єкти ринку.

Успішне функціонування у міжнародному торговельному просторі сьогодні неможливе без активного впровадження концепції логістики, постійного розвитку функцій, методів та інструментів глобальної логістики.

Глобальні логістичні операції дають змогу промисловим підприємствам домогтися ринкового зростання, значної економії за рахунок масштабів діяльності і підвищення прибутковості. На світовому ринку підсилюється роль логістики і зростає значення логістичного менеджменту. Логістика, своєю чергою, повинна відповідати на це зусиллями, спрямованими на виявлення усіх наявних ринкових можливостей і удосконалювання системи прийняття рішень.

Провідні західні спеціалісти у галузі логістичного менеджменту Д. Бауерсокс і Д. Клос основними рушійними силами формування глобальної логістики як напряду вважають:

- триваюче зростання світової економіки;
- експансію найновіших технологій;
- розвиток та інтеграція макрорегіональних господарських структур;
- нові можливості для формування глобальних логістичних ланцюгів (каналів);
- реалізацію процедур дерегулювання, що проводяться багатьма країнами для прискорення і здешевлення просування матеріальних потоків.

За визначенням відомих російських учених Б. Анікіна і В. Сергєєва глобальна логістика – це стратегія і тактика створення сталих макрологістичних систем, що пов'язують бізнес-структури різних регіонів і країн світу на основі поділу праці, партнерства та кооперування у формі угод, договорів, загальних планів, які підтримуються на міждержавному рівні.

Глобальна логістика відображає таку тенденцію у світовій економіці, яка характеризується рухом підприємницької діяльності від її спеціалізації по окремих країнах і регіонах до мультиорганізованого світового ринкового господарства. Саме глобальні логістичні підходи уможливають знаходити найефективніші шляхи і форми руху матеріальних ресурсів на світовому ринку, а також забезпечують глибоку інтеграцію економіки держави у систему світогосподарських зв'язків.

Метою глобальних логістичних рішень є оптимізація руху матеріальних, інформаційних, фінансових потоків на підприємстві (рис. 1) шляхом забезпечення ефективного управління виробництвом, транспортом, відносинами з логістичними центрами, митницею, використання інформаційних систем підтримки прийняття рішень та сучасних технологій складування [7, с. 270].

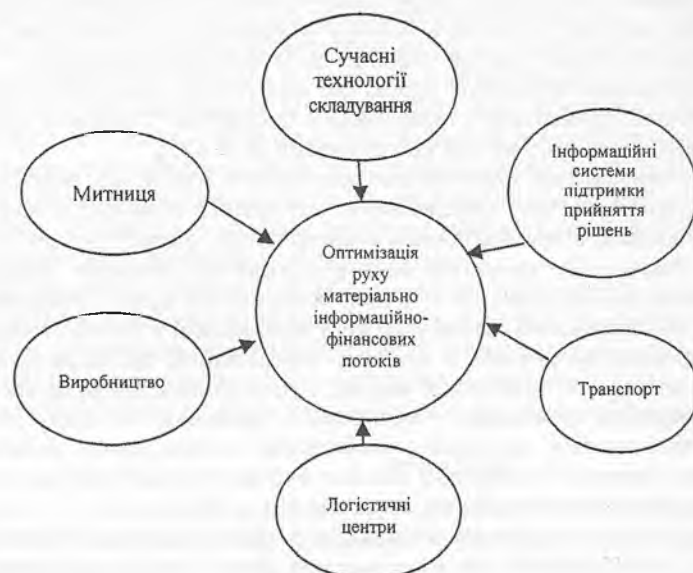

Рис. 1. Мета логістичного рішення у глобальній логістиці

Для успішного функціонування у міжнародному торговельному просторі, з метою інтеграції економічних структур регіонів в світову економіку, необхідно визнати неминучість процесів глобалізації, необхідність впровадження концепцій глобалізації та логістики, зрозуміти відмінності глобальної логістики від інших видів логістики.

Спонукувані прагненням до ринкового росту, підприємства прагнуть вийти на світовий ринок, бажаючи скористатися дешевими або високоякісними робочою силою, сировинними ресурсами, виробничими потужностями. З розширенням міжнародної торгівлі відповідно збільшуються і потреби логістики в міру подовження логістичного ланцюжка, росту невизначеності, збільшення обсягу необхідної документації. Але на шляху підприємств до подолання національних меж, логісти, як і раніше, зіштовхуються з ринковими і фінансовими бар'єрами, перешкодами, зумовленими каналами розподілу. Усю сукупність подібних бар'єрів описує формула чотирьох "Д" – дальність перевезень, диктат споживчого попиту, диференціація культур, документація.

При цьому серед бар'єрів розвитку глобальної логістики основна частка припадає на митні бар'єри (рис. 2). Якщо брати до уваги законодавчі, митні та інформаційні бар'єри [7, с. 272].

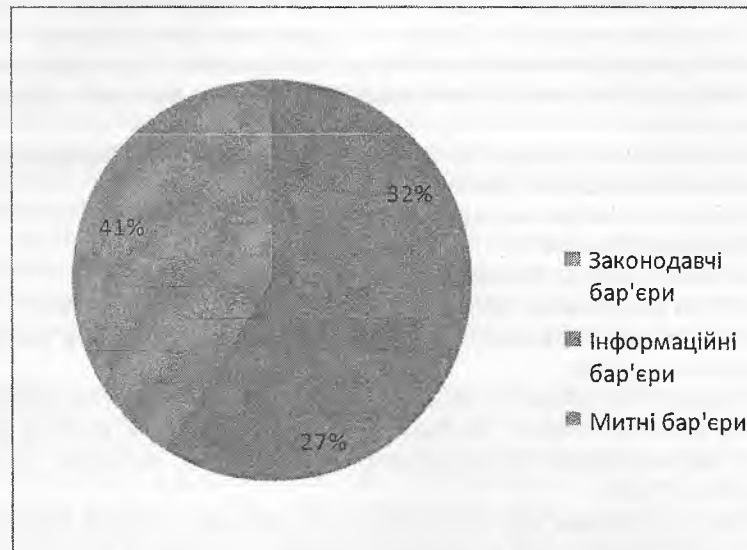

Рис. 2. Структура бар'єрів розвитку глобальної логістики

Завдання логістики – створити такі умови, які б дали змогу компаніям отримувати максимальні вигоди з глобального виробництва і маркетингу, підтримуючи ефективний рівень витрат і сервісу. Незважаючи на існуючі бар'єри, міжнародна торгівля продовжує розвиватися дуже швидко. Усі складові цієї торгівлі залежать від ефективності логістики, що займається переважно переміщенням матеріальних потоків по усьому світу. Міжнародну торгівлю стимулює багато чинників. Окремі організації все наочніше бачать перевагу роботи у різних країнах [7, с. 267–273]. Глобальні логістичні операції дають змогу промисловим підприємствам домогтися ринкового зростання, значної економії за рахунок масштабів діяльності і підвищення прибутковості. На світовому ринку підсилюється роль логістики і зростає значення логістичного менеджменту.

Інтеграція України в міжнародні економічні структури має на меті створити відповідні умови для участі країни в процесах економічної глобалізації і гармонійного входження України в систему глобального економічного регулювання, яке формують провідні світові організації [8, с. 325].

Для України, яка є вузловим центром транспортних коридорів Євразійської мережі, її вигідне геополітичне положення і потенціал відкривають масу можливостей з інтеграції в міжнародні економічні структури, із залучення транзитних вантажопотоків, взаємовигідному, економічному співробітництву із сусідніми державами при транспортно-експедиційному обслуговуванні вантажів, розвитку змішаних (інтермодальних) перевезень, а також формуванню мережі регіональних логістичних комплексів в країні. При створенні зазначених інтеграційних структур може бути забезпечений безперешкодний товарообмін з тісним кооперуванням промислових, транспортних, експедиторських організацій в єдиному інформаційно-транспортному просторі. Тому формування в Україні торгово-транспортної логістичної мережі, з урахуванням інтересів всіх учасників транспортно-логістичного процесу, створення глобальних, регіональних, державних та інших логістичних систем сприятиме інтеграції підприємств в світову економіку, глобалізації господарської діяльності підприємств, оскільки відомо, що всі логістичні системи є потужним засобом економії дефіцитних ресурсів: матеріальних, сировинних, енергетичних, фінансових, інтелектуальних, трудових [12, с. 29].

Створення мережі регіональних логістичних комплексів в країні сприятиме також зміцненню горизонтальних економічних зв'язків, які відіграють не менш важливу роль в соціально-економічному розвитку будь-якого регіону.

Дія горизонтальних зв'язків зумовлена тим, що всі розташовані на території підприємства є елементами єдиної регіональної системи. Оскільки підприємства користуються регіональними ресурсами і послугами інфраструктурних організацій, вони зацікавлені в комплексному й ефективному використанні цих ресурсів і розвитку надійної і збалансованої інфраструктурної бази з урахуванням особливостей кожного підприємства і регіону загалом. Водночас економічна діяльність регіону здійснюється не ізольовано від структур бізнесу інших регіонів, а входить у ланцюг задоволення потреб споживачів. Логістика дає змогу пов'язати регіон із зовнішніми постачальниками та із замовниками і споживачами: а також з іншими регіонами, з іншими державами.

Логістика інтегрує основні сфери господарської діяльності підприємств регіону у один ланцюг, який називають логістичним ланцюгом. Створювані взаємозв'язки та взаємозалежності регіонів, зростання рівня відкритості економіки регіонів сприяє глобалізації логістичної системи регіону. Власне тому останнім часом активно формуються логістичні комплекси та логістичні центри з метою посилення конкурентних позицій регіону як на державному, так і на міжнародному рівнях [11, с. 77]. Щоб остаточно усвідомити ключову компетенцію логістичного центру, треба вивчити думку провідних спеціалістів у цьому науковому напрямку.

За думкою Є.В. Крикавського при сучасному рівні розвитку теорії і практики логістики використання терміна "розподільний логістичний центр" є некоректним [10, с. 38]. Найбільш повним, за думкою вчених, визначенням логістичного центру є трактування цього поняття польським вченим І. Фехнером: логістичний центр – це просторовий об'єкт обкресленої функціональності з відповідною інфраструктурою і організацією діяльності, за допомогою якого реалізуються логістичні послуги, пов'язані з прийманням, складуванням, розподілом (консолідацією/деконсолідацією) і відправкою товарів, а також супутніми послугами, що надаються незалежними по відношенню до відправника або одержувача суб'єктами господарювання [12, с. 30].

На думку автора, передача логістичних функцій підприємств логістичному центру – це найкоротший шлях до глобалізації логістики.

Отже, виходячи з цього визначення, логістичні центри є вузловими об'єктами логістичних мереж. У них відбувається об'єднання і розділення потоків вантажів, зміна транспортних засобів, а також надання послуг складування, управління запасами і інших супутніх послуг.

Висновки. Для успішного функціонування у міжнародному торговельному просторі, з метою інтеграції економічних структур регіонів в світову економіку, необхідно визнати неминучість процесів глобалізації, впровадження концепцій глобалізації та логістики, зрозуміти відмінності глобальної логістики від інших видів логістики. Розвиток глобальної логістики є закономірним і незаперечним. Цей розділ логістики відрізняється від національної (макрологістики), і її не можна розглядати просто як переміщення одних і тих самих видів діяльності в іншу сферу.

Становлення в Україні сучасного високоефективного ринкового господарства вимагає якісного вдосконалення інфраструктури економіки держави. Сьогодні вона, особливо у сфері товароруку, має специфічні межі, що відображають спадщину планово-розподільної моделі управління і майже виняткової орієнтації на внутрішній ринок. В умовах глобалізації світової економіки необхідно на принципово нових початках радикально поліпшити загальноекономічну координацію діяльності товаровиробників, транспортних та торговельних організацій, оптимізувати взаємодію регіональних, міжрегіональних та зовнішньоторговельних товаропотоків. Це можливо лише за умови задіяності на усіх рівнях системного логістичного підходу, здатного виступити основою комплексного управління економікою України, а також інноваційним важелем її інтеграції у світовий економічний простір.

Корисним є врахування досвіду високорозвинених країн щодо використання логістики в управлінні комплексним розвитком регіонів, особливістю сучасної економіки яких є створення глобальних регіональних логістичних систем, оскільки відомо, що логістичні системи є потужним засобом економії дефіцитних ресурсів: матеріальних, сировинних, енергетичних, фінансових, інтелектуальних, трудових.

Глобальна логістика відображає таку тенденцію, яка характеризується рухом підприємницької діяльності від її спеціалізації в окремих країнах і регіонах до мультиорганізованого світового ринкового господарства.

Процес подальшої глобалізації логістики потребує зниження логістичних витрат та покращення логістичного сервісу; появи міжнародних логістичних посередників із розвинутою глобальною інфраструктурою; подальшого розвитку міжнародної торгівлі; розвитку міжнародних транспортних перевезень; впровадження інновацій в інфраструктуру глобальних логістичних мереж.

Створення мережі логістичних центрів дозволить організувати якісне перевезення вантажів з найменшими витратами і оптимальним прибутком для всіх суб'єктів господарювання в регіонах, знизити витрати вантажовласників на перевезення вантажів, зменшити транспортну складову у вартості продукції, підвищити прибутковість і стійкість функціонування транспортного комплексу України, а також сприятиме розвитку економіки регіонів і країни в цілому й збільшенню внутрішнього валового продукту.

Література

1. Голиков Е. А. Маркетинг и логистика / Е. А. Голиков. – М. : Дашков и К, 1999. – 217 с.
2. Гордон М. П. Логистика товародвижения / М. П. Гордон, С. Б. Карнауков. – М. : Центр экономики и маркетинга, 1998. – 168 с.
3. Логистика : навч. посібник / О. М. Тридід, Г. М. Азаренова, С. В. Мішина, І. І. Борисенко. – К. : Знання, 2008. – 566 с.
4. Основы логистики : учебное пособие / под ред. Л. Б. Мирошник и В. И. Сергеева. – М. : ИНФРА-М, 1999. – 200 с.
5. Смиринський В. В. Логістичний менеджмент державних закупівель. Теоретико-правовий та методологічний аспект / В. В. Смиринський. – Т. : Карт-бланш, 2004. – 390 с.
6. Єлетенко О. В. Проблеми сучасної логістики та шляхи їх вирішення / О. В. Єлетенко // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 4. – С. 135–141.
7. Васильців Н. М. Передумови та тенденції розвитку глобальної логістики / Н. М. Васильців // Вісник НУ "Львівська політехніка". Серія: Логістика. – 2010. – № 669. – С. 267–274.
8. Дриль О. І. Розвиток регіонів у концепції врівноваженого розвитку / О. І. Дриль // Вісник НУ "Львівська політехніка". Серія: Логістика. – 2010. – № 649. – С. 325–329.
9. Климова І. Г. Логістика як чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства / І. Г. Климова // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2006. – № 4. – С. 163–166.

10. Крикавский Е. В. Логистический центр – узловой объект логистических сетей / Е. В. Крикавский // *Логистика: проблемы и решения*. – 2008. – № 5. – С. 38–39.
11. Мороз О. Д. Об'єкт, предмет та принципи регіональної логістики / О. Д. Мороз // *Вісник НУ "Львівська політехніка"*. Серія: Логістика. – 2010. – № 669. – С. 75–84.
12. Полякова О. М. Методологічні основи формування і розвитку мережі регіональних логістичних центрів в Україні / О. М. Полякова // *Вісник економіки транспорту і промисловості*. – 2010. – № 30. – С. 28–32.
13. Сумец А. М. Кредитование инвестиционных проектов создания крупных объектов логистической инфраструктуры / А. М. Сумец, Е. Ф. Пелихов // *Логистика: проблемы и решения*. – 2009. – № 5. – С. 30–37.
14. <http://librar.org.ua>

УДК 351:633.1

Т. В. УМАНЕЦЬ, О. А. СИДОРЕНКО
Одеський державний економічний університет**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА: ДОСВІД США**

У статті розглянуто і узагальнено досвід державного регулювання аграрним сектором економіки Сполучених Штатів Америки. Досліджено механізми регуляторної політики, мета їх застосування та ефективність. Проаналізовано основні законодавчі акти, що регулюють роботу аграрного сектора США.

In the article the experience of government regulation of agricultural sector in the USA is reviewed. The regulation policy mechanisms and efficiency of their implementation is studied. The main legislative acts which regulate agricultural branch of the USA are analyzed.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасний етап економічного розвитку України характеризується радикальними перетвореннями в усіх сферах і галузях. Особливу важливість і значимість мають перетворення, що відбуваються в агропромисловому комплексі, який забезпечує продовольчу безпеку країни.

Стан економічної та правової сфери, інвестиційного клімату не дозволяє з допомогою механізмів ринкового саморегулювання вирішити проблему гострої нестачі фінансових, матеріально-технічних і трудових ресурсів для ефективного функціонування АПК в посткризових умовах. Саме тому особливо актуальною стає активна державна підтримка агробізнесу і регулювання функціонування АПК відповідно до єдиної концепції розвитку. У зв'язку з цим виникає необхідність формування ефективного механізму державного регулювання АПК економіки України, що передбачає формування системи взаємопов'язаних та взаємодоповнюючих його складових і забезпечення сприятливого економічного та правового середовища для їх подальшого впровадження та вдосконалення.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Проблеми державного регулювання АПК представлені у дослідженнях вітчизняних теоретиків і практиків. Серед них слід особливо виділити праці В. Месель-Веселяка, А. Стельмашука, В. Амбросова, В. Валентинова, П. Гайдуцького, М. Дем'яненка, Л. Дідківської, С. Зорі, І. Кириленка, З. Кадюка, Н. Кондратьєва, М. Корецького, П. Макаренка, І. Михасюка, А. Мельник, О. Могильного, В. Назаренка, Б. Пасхавера, М. Павлишенка, Н. Попова, П. Саблука, О. Онищенко, Т. Осташко, Г. Черевка, А. Юзефовича, В. Юрчишина.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте методи і механізми державного регулювання, описані зазначеними авторами, та ті, які застосовують в Україні останні десятиріччя не є достатньо ефективними. Саме тому видається необхідним детальніше вивчати зарубіжний досвід, а саме програми підтримки, страхування, кредитування та оподаткування.

Постановка завдання. Метою дослідження є вивчення позитивних зрушень в аграрному секторі США під впливом державного регулювання економіки та виділення найбільш вдалих механізмів, які можна було б застосувати в економіці України.

Виклад основного матеріалу. Піднесенню аграрної галузі США сприяв не тільки науково-технічний прогрес, але й урядова увага до фермерів та активна правова і економічна їх підтримка. Першим серйозним втручанням в економічну діяльність суб'єктів підприємництва стали Закони 1917 року щодо контролю за виробництвом продовольства з метою його нарощення і подальшого експорту до Європи. Законом про сільськогосподарські позики уряд заохочував фермерів купувати більше землі, вкладати кошти в нові технології та збільшувати виробництво. Уряд встановив високі гарантовані ціни на зерно. Розраховуючи на стабільність урядової політики стосовно гарантованих високих цін, фермери купували землю в борг. Несподівано в 1920 р. уряд президента Гардінга припинив політику високих гарантованих цін, через що ціна на пшеницю впала до попереднього рівня. Ферми виявилися обтяженими величезними боргами.

Незважаючи на спробу поліпшити ситуацію в 1923 році прийняттям нового закону про сільськогосподарські позики, криза, яка виникла в сільському господарстві США, продовжувалася ще 20 років до кінця 1930-х років і зникла тільки з початком широкомасштабних поставок продовольства до Європи у зв'язку з Другою світовою війною.